

HORST A/D MAAS

Vereniging Behoud de Parel
t.a.v. de heer A. Vollenberg
Winterheide 3
5971 GD GRUBBENVORST

datum: 22 oktober 2018

ons kenmerk: 18-2299741 /

uw brief van: 10 april 2018

uw kenmerk:

telefoonnr: 077 - 477 97 77

behandeld door: T. Heuijers

bijlage: 2.

onderwerp: Vragen n.a.v. onderzoek naar functioneren combi luchtwassers

Beste meneer Vollenberg,

Allereerst bieden wij onze excuses aan voor de late beantwoording van de door u gestelde vragen. De beantwoording van de vragen 1 t/m 3 heeft plaatsgevonden door de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg welke namens Gedeputeerde Staten van Limburg is aangewezen als vergunningverlenende- en handhavende instantie voor zogenaamde provinciale inrichtingen zoals ook Heideveld Varkens BV (inmiddels overigens Houbensteyn Beheer BV). De reden hiervoor is dat wij geen bevoegd gezag zijn. Onderstaand wordt uw vraag herhaald en vervolgens treft u ons antwoord aan.

Vraag 1

Bent u van plan – eventueel in samenspraak met het bedrijf – zodanige maatregelen te nemen, dat van mogelijk ziekmakende uitstoot van geur en stoffen geen sprake meer is? Indien dat niet het geval is, dan is onze vervolgvraag aan u op welke wijze u de burgers tegemoet komt die jarenlang in de stank hebben gezeten? Op welke genoegdoening kunnen zij rekenen.

Alhoewel de fase 1 omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen is verleend door het college van de gemeente Horst aan de Maas is op dit moment Gedeputeerde Staten van Limburg het bevoegd gezag voor de gehele integrale omgevingsvergunning.

Hierdoor heeft ons college sowieso niet de mogelijkheid om eventueel aanvullende maatregelen te verlangen van Houbensteyn Beheer BV (voormalig Heideveld Beheer BV).

Uit navraag bij de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg (RUDZL), is namens GS aangewezen als vergunningverlenende- en handhavend instantie, is gebleken dat naar aanleiding van verzoeken van belanghebbenden, waaronder Behoud de Parel, de aan Heideveld verleende vergunning middels ontwerpbesluit van 14 juni 2018 ambtshalve is gewijzigd.

Deze ambtshalve wijziging heeft betrekking op de binnen de inrichting van Houbensteyn nog te bouwen varkensstallen en de hiermee samenhangende realisatie van het gecombineerde luchtwassysteem BWL 2009.12. De vergunningaanvraag en de omgevingsvergunning zijn gebaseerd op de 'oude' Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv), waarbij voor dit type aan het luchtwassysteem een geurreductie van 85% wordt toegeschreven met de bijbehorende lage emissiefactor. In het ontwerpbesluit van 14 juni 2018 is een nieuw voorschrift opgenomen voor het uitvoeren van rendementsmetingen om te controleren dat het vergunde geurverwijderingsrendement van 85% wordt gerespecteerd. Gedurende de ter inzage termijn van 21 juni tot en met 1 augustus 2018 zijn zienswijzen ingekomen.

Naar aanleiding van de ingekomen zienswijzen worden wijzigingen aangebracht in het definitieve besluit.

Het compenseren van omwonenden voor een hogere geurbelasting is niet aan de orde. Immers Houbensteyn beschikt over een rechtsgeldige omgevingsvergunning welke is verleend op basis van de op dat moment geldende wettelijke geuremissiefactoren, zoals vastgelegd in de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv). Compensatie of schadevergoeding is overigens pas aan de orde indien er daadwerkelijk schade ontstaan is en deze het gevolg zou zijn van de besluitvorming.

Vraag 2

Vergunningverlening is er op gericht dat de uitstoot niet hoger is dan wettelijk vastgestelde normen. Daarbij staat de ondernemer verschillende middelen ter beschikking om die normen te behalen, c.q. gestelde grenzen niet te overschrijden. Indien die normen alsnog overschreden worden – bijvoorbeeld door slecht onderhoud – dan is het de taak van de overheid, handhavend op te treden. U heeft in het kader van de discussies omtrent de plannen voor het NGB steeds gesteld dat maximale transparantie zou worden betracht en dat in dat kader voor de burgers inzage gegeven wordt in de werking van de luchtwassers, via monitoring. Via die monitoring kunnen burgers echter niet vaststellen of de uitstoot afwijkt van de normen en zo ja in welke mate. Onze vraag is dan ook: bent u bereid regelmatig onderzoek te doen naar de werking van de vergunde luchtwassers en indien nodig handhavend op te treden?

Uit navraag bij de Regionale Uitvoeringsdienst Zuid Limburg (RUDZL), als bevoegd gezag, is gebleken dat na realisatie van de vergunde stallen en bijbehorende combi luchtwassers binnen de inrichting van Heideveld deze regelmatig op hun werking zullen worden gecontroleerd en indien nodig zal, net als bij andere inrichtingen onder het bevoegd gezag van de GS, handhavend worden opgetreden.

Vraag 3

Indien u de voorgaande vraag met "ja" beantwoord, dan verzoeken wij ons een overzicht te geven van de door u te ondernemen/te plannen acties op dit punt.

Het is voor ons college niet mogelijk een overzicht te geven van de te ondernemen c.q. te plannen acties met betrekking tot de controle van de combi luchtwassers, omdat Gedeputeerde Staten van Limburg het bevoegd gezag zijn voor de handhaving van de integrale omgevingsvergunning. Ook voor de RUDZL is het op dit moment niet mogelijk zo'n overzicht te produceren. Te zijner tijd zal uit het controlerapport blijken op welke onderdelen overeenkomstig de eisen het Activiteitenbesluit en de bijbehorende regeling is gecontroleerd.

Over de aard van de (eventuele bestuursrechtelijke) handhaving is nu nog niets te zeggen, omdat deze samenhangt met de aard van de geconstateerde overtredingen.

Vraag 4

Meer in het algemeen willen wij u verzoeken een overzicht te geven van allen stallen in Horst aan de Maas, waarbij u vergunning heeft verleend voor de combi luchtwassers. En daar aan gekoppeld: op welke wijze denkt u in die situaties maatregelen te nemen?

Het gevraagde overzicht treft u bijgevoegd aan. Over de aanpak hoe om te gaan met de tegenvallende prestaties van combi luchtwassers waar het gaat om het reduceren van geurhinder heeft de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat op 3 april 2018 een brief geschreven (zie bijlage). Voor bestaande veehouderijen met een combi luchtwasser die niet worden gewijzigd, waarbij de geurbelasting en het aantal dieren van een of meerdere diercategorieën niet toeneemt, verandert er niets. Wel zullen in voorkomende gevallen de mogelijkheden tot uitbreiding worden beperkt. Verder worden er in deze brief een aantal aanbevelingen gedaan. Daarbij wordt gedacht aan het optimaliseren van bestaande technieken en het ontwikkelen en stimuleren van alternatieve technieken. Ook is het de bedoeling de controle op en de handhaving van de goede werking van combi luchtwassers te verbeteren. Door de Commissie Geurhinder Veehouderij wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de maatregelen welke op korte termijn mogelijk zijn ten behoeve van omwonenden in gebieden waar de geurnorm wordt overschreden en levert ook een bijdrage aan een robuust geurbeleid op de langere termijn (zie <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/09/28/commissie-geurhinder-veehouderij>). De geurproblematiek zal nader worden afgestemd in het kader van de integrale verduurzaming van de veehouderij (Hoofdpijnen sanering en verduurzaming varkenshouderij).

In het kader van het project 'schone stallen' stemmen we deze problematiek af in de regio met als doel te komen tot een plan van aanpak voor situaties als deze.

Deze brief wordt ter kennis name aan de gemeenteraad aangeboden.

Wij hopen u met deze beantwoording voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas,

De burgemeester,

De secretaris,

Ina Leppink-Schuitema

Hans van der Noordt

Bijlagen:

1. Veehouderijen in Horst aan de Maas met gecombineerde luchtwassers (vergund of aangevraagd);
2. Brief van 3 april 2018 van de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Veehouderijen in Horst aan de Maas met gecombineerder luchtwassers (vergund of aangevraagd).

Volgnr.	Dossiernr.	Locatieadres	Naam	Rav-code	Vergunning d.d.?	Aanvraag in behandeling?
1	L-2010-002511	Bergsteeg 1, 5964NJ Meterik		D 1.1.15	15-3-2018	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 2.4 en D 2.5		
2	L-2010-001088	Bergweg 3, 5864AB MEERLO		D 1.1.15	5-4-2011	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 2.4 en D 2.5		
3	L-2010-002477	Broekhuizerdijk 34, 5962NM Melderslo		D 3.2.15 en D 3.2.17	15-3-2018	nee
4	L-2010-002522	Crommentuinstraat 56, 5964NN Meterik		D 1.1.15	8-9-2016	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
5	L-2010-001220	De Cocq van Haefenstraat 35, 5864BA Meerlo		D 1.1.15	26-11-2013	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 2.4 en D 2.5		
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
6	L-2010-002337	Dijkerheideweg 3, 5961NC Horst		D 3.2.15 en D 3.2.17	20-2-2014	nee
7	L-2010-001067	Donkerhoek 4, 5866CA Swolgen		D 1.1.15	6-4-2010	nee
8	L-2010-000270	Drie Kooienweg 30, 5977NL Evertsoord		D 3.2.15 en D 3.2.17	31-3-2009	nee
9	L-2010-000326	Hazenhorstweg 1, 5975PA Sevenum		D 1.1.15	30-8-2016	ja
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
10	L-2010-000332	Helenaveenseweg 23, 5975MS Sevenum		D 3.2.15 en D 3.2.17	15-8-2013	nee

11	L-2010-002492	Herenbosweg 38, 5962NX Melderslo		D 3.2.15 en D 3.2.17	13-10-2016	nee
12	L-2010-001341	Hogenbos 14, 5864CL Meerlo		D 1.1.15	23-8-2012	nee
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
13	L-2010-001677	Homburgerweg 21, 5973PE Lottum		D 1.1.16	1-12-2008	
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
14	L-2010-001680	Hoogheide 6, 5973RK Lottum		D 3.2.15 en D 3.2.17	7-2-2013	
15	L-2010-000335	Industrieweg 22, 5975RL Sevenum		D 1.1.15	5-12-2013	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
16	L-2010-001104	Keuterseweg 3, 5864DA Meerlo		D 3.2.15 en D 3.2.17	16-08-2012	nee
17	L-2010-002495	Konijnenweg 73, 5962BA Melderslo		D 3.2.15 en D 3.2.17	30-1-2014	nee
18	L-2010-002349	Kreuzelweg 37, 5961NM Horst		D 3.2.15 en D 3.2.17	15-4-2009	nee
19	L-2010-001082	Krienestraat 3, 5866CP Swolgen		D 3.2.15 en D 3.2.17	8-11-2012	nee
20	L-2010-001084	Legert 6, 5866CG Swolgen		D 3.2.15 en D 3.2.17	14-6-2012	nee
21	L-2010-003716	Losbaan 12, 5973RL Lottum		D 1.1.15	22-6-2010	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 2.4 en D 2.5		
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
22	L-2010-003703	Losbaan 26, 5973RL Lottum		D 3.2.15 en D 3.2.17	16-3-2009	nee
23	L-2010-001064	Mgr Aertsstraat 66, 5866BJ Swolgen		D 1.1.15	1-8-2013	nee
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
24	L-2010-001099	Mgr Jenneskensstraat 28, 5864CS Meerlo		D 3.2.15 en D 3.2.17	12-7-2011	nee
25	L-2010-000342	Most 8, 5975NX Sevenum		D 3.2.15 en D 3.2.17	24-1-2013	nee
26	L-2010-002418	Nieuwe Peeldijk 26, 5966NB America		D 1.1.15	13-7-2017	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		

27	L-2010-002482	Nieuwenhofweg 4, 5962NS Melderslo		D 1.1.15	12-5-2016	nee
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
28	L-2010-001056	Over de beek 1a, 5865AD Tienray		D 3.2.15 en D 3.2.17	4-7-2013	nee
29	L-2010-000409	Patersstraat 26b, 5977NM Evertsoord		D 1.1.15	30-3-2010	nee
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
30	L-2010-000790	Romerweg 21, 5975PL Sevenum		D 1.1.15	9-10-2014	nee
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
31	L-2010-000367	Steeghoek 12, 5975NR Sevenum		D 1.1.15	7-5-2015	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 2.4 en D 2.5		
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
32	L-2010-000366	Steeghoek 6, 5975NR Sevenum		D 1.1.15	15-2-2018	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 2.4 en D 2.5		
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
33	L-2010-001115	Tienraijseweg 20, 5864CJ Meerlo		D 1.1.15	6-9-2012	nee
				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
34	L-2010-000371	Ulfterhoek 20, 5975RG Sevenum		D 1.1.15	7-12-2017	nee
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
35	L-2010-002369	Veld-Oostenrijk 50, 5961NW Horst		D 1.2.17 of D 1.2.18	25-2-2008	?
36	L-2010-003526	Venrayseweg 145, 5961NS Horst		D 3.2.15 en D 3.2.17	7-2-2013	nee
37	L-2010-002377	Wevertweg 1, 5961MA Horst		D 1.1.15	24-10-2013	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		

				D 1.3.12 of D 1.3.13		
				D 2.4 en D 2.5		
				D 3.2.15 en D 3.2.17		
38	L-2010-001705	Witveldweg 44, 5971NS Grubbenvorst	Witveld bv	D 3.2.15 en D 3.2.17	28-2-2013	nee
39	L-2010-001693	Zandterweg 2, 5973RC Lottum	Voordt van der I.R.Q.M.	D 1.1.16	1-1-2008	nee
				D 1.2.17 of D 1.2.18		
40	L-2010-002445	Zwarte Plakweg 85, 5966RJ America	Herpen van Maatschap	D 1.3.12 of D 1.3.13	30-1-2007	nee
41	L-2010-002459	Langstraat 75a, Hegelsom	Maatschap Verhaegh	D 3.2.15		ja

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA DEN HAAG

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

T 070-456 0000
F 070-456 1111

Kenmerk
IENW/BSK-2018/49980

Bijlage(n)
1

Datum 3 april 2018
Betreft Onderzoek naar het rendement van luchtwassers voor de
veehouderij

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u, mede namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, het rapport "Evaluatie geurverwijdering door luchtwassersystemen bij stallen" aan. De resultaten van het onderzoek zijn voor mij aanleiding wijzigingen door te voeren in het geurbeleid voor de veehouderij. Met deze brief informeer ik u daarover.

Geurbeleid

Bij uitbreiding of nieuwvestiging van een veehouderij is er een maximum voor de geurbelasting die het bedrijf mag veroorzaken op een voor geur gevoelig object, meestal een nabijgelegen woning. De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) geeft hierbij voor gemeenten het toetsingskader aan voor veehouderijen waarvoor de verplichting geldt dat zij over een omgevingsvergunning dienen te beschikken. Voor veehouderijen waarvoor dit niet geldt en die onder het Activiteitenbesluit milieubeheer (Activiteitenbesluit) vallen, geldt dat het toetsingskader hiervoor is opgenomen in het Activiteitenbesluit. De geurbelasting is afhankelijk van de hoeveelheid geur die een veehouderij veroorzaakt. Deze hoeveelheid geur, de geuremissie, wordt berekend door het aantal dieren in een dierenverblijf te vermenigvuldigen met de bijbehorende geuremissiefactor. Een geuremissiefactor is het getal dat de geuremissie per dier van een bepaalde diercategorie weergeeft, rekening houdend met het toegepaste stalsysteem en eventueel aanwezige emissiereducerende technieken. De geurreductiepercentages van technieken en geuremissiefactoren van diercategorieën zijn limitatief opgesomd in bijlage 1 van de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv).

Aanleiding onderzoek

Om de emissies van geur, ammoniak en fijnstof van veehouderijen te beperken, zijn afgelopen decennia veel maatregelen ontwikkeld. Een belangrijke techniek hierbij is de zogenaamde luchtwasser. Voor geur is het de belangrijkste techniek. Een luchtwasser zuivert de lucht die de stallen verlaat. Er is de afgelopen jaren sterk geïnvesteerd in deze techniek. Naar aanleiding van een verzoek van uw Kamer startten het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het toenmalige ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

begin 2006 het Programma Gecombineerde Luchtwassers¹. Met gecombineerde luchtwassersystemen (combi luchtwassers) worden de emissies van zowel geur, ammoniak als fijnstof sterk verminderd. In 2006 kwamen de eerste combi luchtwassers in Nederland op de markt. Eerder waren al zogenaamde enkelvoudige luchtwassers beschikbaar, met vooral ammoniakverwijdering als doel. Zij worden naar werkingsprincipe in chemische dan wel biologische luchtwassers ingedeeld. Voor al deze wassers zijn de rendementen in regelgeving opgenomen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Kenmerk

IENW/BSK-2018/49980

Luchtwassers worden met name in de provincies Noord-Brabant, Gelderland en Limburg veelvuldig toegepast, voornamelijk bij varkenshouderijen (ruim 2.400). Van alle luchtwassers is bijna de helft van het type combi luchtwasser.

In het tussenadvies van de bestuurlijke werkgroep evaluatie geurhinder uit 2015² werden twijfels geuit over de prestaties van luchtwassers. Dit heeft ertoe geleid dat het toenmalige ministerie van Infrastructuur en Milieu aan Wageningen University & Research (WUR) opdracht heeft gegeven nader onderzoek te doen naar de rendementen voor geurverwijdering van de luchtwassers, met name combi luchtwassers.

Onderzoek en resultaten

Nadat een oriënterend onderzoek een onduidelijk beeld opleverde, is een groter onderzoek uitgevoerd. In dat tweede onderzoek zijn bedrijven met luchtwassers onaangekondigd bezocht. De werking van de wassers is daarbij bemeten. Dit geeft een beeld van de rendementen in de praktijk. Metingen aan wassers voor de toelating op de markt worden altijd gedaan aan wassers die eerst goed zijn ingesteld. Dit verschil is belangrijk voor de interpretatie van de resultaten.

De focus van het onderzoek lag op geur. Daarnaast zijn, ter ondersteuning van de interpretatie van de geurverwijdering, indicatieve metingen van de ammoniakverwijdering uitgevoerd.

Resultaten

De prestaties van de enkelvoudige luchtwassers kwamen overeen met de in de regelgeving opgenomen waarden. Voor combi luchtwassers was de prestatie echter aanzienlijk lager dan waar in de regelgeving van wordt uitgegaan. De gemiddelde geurverwijdering van de combi luchtwassers was 40%. Dat is de helft van de verwachte gemiddelde reductie van 81%. Voor ammoniakverwijdering was de gemiddeld gemeten reductie 59%, ten opzichte van een verwachte reductie van 85%.

Oorzaken gevonden resultaten

De in de geurregelgeving opgenomen reductiepercentages voor combi luchtwassers zijn gebaseerd op in Duitsland geteste combi luchtwassers en op Duitse laboratoriummetingen. Die metingen zijn, net als de metingen in Nederland, uitgevoerd volgens de Europese norm voor geurmeting. In de uitvoering van de metingen volgens deze norm door Nederlandse en Duitse laboratoria zijn er echter grote verschillen gebleken. De metingen door Nederlandse laboratoria gaven veel hogere geuremissies te zien dan de metingen door Duitse laboratoria. De resultaten van de verschillende geurmetingen zijn

¹ Resultaten van het programma PGL: Kamerstuk 28 385, nr. 215

² Kamerstuk 29 383, nr. 244, bijlage blg-591535

daardoor onderling niet goed te vergelijken. Dat het meten van geur grote onzekerheden kent, was al langer bekend. Nederland werkt daarom in internationaal verband mee aan de verbetering van de Europese norm voor het meten van geur. Deze verschillen zijn mede aanleiding geweest voor het starten van het hiervoor genoemde oriënterend en vervolgonderzoek.

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Kenmerk
IENW/BSK-2018/49980

Als andere mogelijke oorzaken voor de lagere prestaties worden in het WUR-rapport het ontwerp van de luchtwasser, niet uitgevoerd onderhoud en onvoldoende procesbewaking en processturing genoemd.

Vervolg

Helaas heeft het WUR-onderzoek aangetoond dat bepaalde luchtwassers in de praktijk veel minder presteren dan waarvan uit werd gegaan. Ik ben me zeer bewust wat dit kan betekenen voor zowel burgers in de buurt van veehouderijen met een combi luchtwasser, als voor veehouders die hebben geïnvesteerd in een combiwasser op basis van een rechtsgeldige vergunning. Daarom neem ik de volgende stappen, waarbij ik in ga op de gevolgen voor veehouders, onderscheiden in bestaande en nieuwe bedrijven, en omwonenden.

Geur

Op basis van de resultaten van het onderzoek vind ik het noodzakelijk de geurreductiepercentages van combiwassers in de Rgv aan te passen. De geurreductie van de combi luchtwassers is namelijk veel lager dan het wettelijke reductieniveau en vergelijkbaar met de prestaties van enkelvoudige luchtwassers. Voortschrijdend inzicht in de praktijk ondersteunt het beeld dat combi luchtwassers voor wat betreft het werkingsprincipe, dit wil zeggen ontwerptechnisch en procesmatig gezien, sterk lijken op enkelvoudige luchtwassers. Op basis hiervan wil ik de geurreductiepercentages van combi luchtwassers zoveel mogelijk gelijkstellen aan die van enkelvoudige luchtwassers. Ik zal met IPO en VNG bespreken hoe de beoordeling van lopende vergunningsprocedures en in gang gezette investeringen op een zorgvuldige wijze plaats kan vinden, rekening houdend met de omstandigheden van het geval.

Gevolgen van de aanpassing voor veehouderijen

Voor bestaande bedrijven met een combi luchtwasser die niet worden gewijzigd, of die een vervangingsinvestering willen doen waarbij de geurbelasting en het aantal dieren van een of meerdere diercategorieën niet toeneemt, verandert er niets. De ondernemer heeft de investering immers gedaan op basis van een vergunning die door het bevoegd gezag is afgegeven en mag dus handelen in overeenstemming met die vergunning. Dit geldt ook voor een melding in het kader van het Activiteitenbesluit.

Bij nieuwe bedrijven en uitbreiding van bestaande bedrijven, zowel voor activiteiten waarvoor een vergunning nodig is als waarvoor alleen een melding volstaat, heeft de beschreven aanpassing tot gevolg dat met de lagere geurreductiepercentages moet worden gerekend.

De voorgestelde aanpassing van de geurreductiepercentages voor combi luchtwassers zal voor bedrijven waar deze wassers zijn toegepast geen gevolgen hebben voor het huidige vergunde of toegestane aantal dieren, maar zal wel de mogelijkheden voor uitbreiding inperken. Deze bedrijven zullen echter niet geheel "op slot" komen te zitten. Veehouders kunnen, ook met de nieuwe reductiepercentages, op hun bestaande locaties uitbreiden en zich op nieuwe

locaties vestigen zolang zij daarmee de geurnorm (voor belasting van omliggende woningen) van de Wgv of het Activiteitenbesluit niet overschrijden. De aanpassing van de reductiepercentages zal er wel toe leiden dat in meer gevallen de geurbelasting van de omliggende woningen boven de geurnorm komt te liggen. Volgens de Wgv en het Activiteitenbesluit geldt dan de zogenoemde 50% regel. Namelijk als in zo'n situatie op één of meerdere stallen binnen het bedrijf een techniek wordt toegepast die de geuremissie reduceert, kan de helft van deze geurwinst worden gebruikt voor uitbreiding. Dat geldt ook na de aanpassing van de reductiepercentages. De mogelijkheden voor uitbreiding zullen beperkter zijn omdat het geurreducerend effect van de combi luchtwasser lager is en er op dit moment geen effectievere geurreducerende maatregelen beschikbaar zijn.

Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat

Kenmerk
IENW/BSK-2018/49980

Gevolgen voor burgers en omwonenden

Weliswaar dwingt aanpassing van de reductiepercentages niet tot een wijziging bij bestaande veehouderijen, maar met de verhoging van de emissiefactoren staat wel vast dat bestaande bedrijven een hogere geurbelasting veroorzaken dan waarvan het bevoegde gezag is uitgegaan bij oprichting of wijziging van de veehouderij. Dat kan er soms voor omwonenden toe leiden dat sprake is van een (verdere) overschrijding van de geurnormen. Daarom wil ik op korte termijn met IPO en VNG en overige betrokkenen het gesprek aangaan om te bezien op welke wijze de hoge geurbelasting in gezamenlijkheid en op zorgvuldige wijze aangepakt kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan het optimaliseren van bestaande technieken, en het ontwikkelen en stimuleren van alternatieve technieken. Met hen wil ik ook bespreken hoe de controle op en de handhaving van de goede werking van combi luchtwassers kan worden verbeterd. Tevens zal ik een commissie instellen die nog in de zomer heeft onderzocht welke maatregelen op korte termijn mogelijk zijn ten behoeve van omwonenden in gebieden waar de geurnorm wordt overschreden. Verder zal ik de aanpak van de geurproblematiek in de veehouderij samen met mijn ambtsgenoot van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zo mogelijk afstemmen in het kader van de integrale verduurzaming van de veehouderij.

Ammoniak

Ter ondersteuning van de interpretatie van de geurverwijdering zijn indicatieve metingen van de ammoniakverwijdering uitgevoerd. Omdat het hier om indicatieve metingen gaat, kunnen hieraan nog geen conclusies worden verbonden. In overleg met WUR zullen mogelijke vervolgacties verkend worden om meer zicht te krijgen op de ammoniakverwijdering, de eventuele verbetering van de goede werking van luchtwassers voor ammoniak, en de overige consequenties.

Aanbevelingen voor nader onderzoek

WUR doet verschillende aanbevelingen voor nader onderzoek. Eén aanbeveling is om na te gaan welke factoren voor de goede werking van combi luchtwassers het belangrijkst zijn en op welke wijze die beter geborgd kunnen worden. Ook wordt aanbevolen om te onderzoeken of de huidige procesparameters voor luchtwassers moeten worden aangepast en uitgebreid. Ik ga met WUR in overleg om te bezien wat op korte termijn kan bijdragen aan een betere werking van combi luchtwassers. Daarnaast is verder onderzoek wenselijk om vast te stellen hoe

metingen van geur door verschillende geurlaboratoria kunnen leiden tot systematische verschillen in de hieruit berekende geurrendementen.

**Ministerie van
Infrastructuur en
Waterstaat**

Hoogachtend,

Kenmerk
IENW/BSK-2018/49980

DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,

S. van Veldhoven - Van der Meer

